

(דף רכ"ד ע"א) סְטָרָא דְקַדוּשָׁה. וְדָא סְטָרָא אַחְרָא דְמִסְאָבָא. דָּא קַיִמָּא לְעַדִּיקַיָּא, וְדָא קַיִמָּא לְרִשְׁיַעִיָּא, וְכִלְאָ דָּא לְקַבֵּל דָּא. וְכַאֲזֵי אֵינּוּן צַדִּיקַיָּא, דְלִית לֹון חוּלְקָא בְּהַאי עֲלָמָא, אֲלָא בְּעֲלָמָא דְאֵתִי.

תָּא חֲזִי כִלְאָ אַתְתַּקְּנִין וְאַתְגַּלִּי קַמִּי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאַף עַל גַּב דְּבִלְקִי וּבְלָעִם לֹא אַתְפּוֹנוּ לְגַבִּי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּלְאָ אִיהוּ מִתְתַּקְּנִין קַמִּיהּ, וְלֹא גֵרַע מֵאַנְר דְּלִהוּן פְּלוּם בְּהַאי עֲלָמָא. בְּהַהוּא זְמַנָּא שְׁלִיטֹו עַל יִשְׂרָאֵל, דְּגָרַם הוּוּא קוּרְבָּנָא, לְאַסְתַּלְקָא מִיִּשְׂרָאֵל אַרְבַּעַה וְעֶשְׂרִין אֲלָפִין, פֵּר כָּל אֵינּוּן דְּאַתְקַטְלוּ, דְּכִתִּיב, (במדבר כה) הָרְגוּ אִישׁ אֶנְשֵׁיו הַנִּצְמָדִים לְבַעַל פְּעוֹר, וּכְתִיב קַח אֶת כָּל רֵאשֵׁי הָעָם וְהוֹקַע אוֹתָם לַיְי. וְעַד פְּעֵן הוּוּא קַרְבָּנָא הָוּה תְּלִי לְאַתְפָּרַעָא מִנְהוּן דְּיִשְׂרָאֵל. שְׁבַעַה מְדַבְּחִין כְּחוּשְׁבֵּן אַרְבַּעִין וְתַרְיִן.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, תָּא חֲזִי, אֵינּוּן אַרְבַּעִין וְתַרְיִן קַרְבָּנִין עֲבָדוּ בְּלָעִם וּבְלָק, וְנִטְלוּ לֹון מִתְּהוּא סְטָרָא אַחְרָא לְגַבִּי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא הָוּה תְּלִי הוּוּא קַרְבָּנָא, לְנִטְלָא לִיהּ הוּוּא סְטָרָא אַחְרָא דְאַקְרִי קָלְלָה מִיִּשְׂרָאֵל, וְעַד הַשְּׁתָּא לֹא גָבַהּ מִנִּיְהוּ. וְדָא אִיהוּ רִזָּא (מלכים ב ב) וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיִּירָאֵם. וַיִּפֶן אַחֲרָיו, אַחֲוִירֵי שְׁכִינְתָּא, דְּקַיִמָּא סְטָרָא אַחְרָא לְאַחֲוִרָא. וַיִּירָאֵם. אַסְתַּפֵּל בְּהוּ הוּוּא סְטָרָא אַחְרָא, וְחָמָא לֹון דְּאַתְחִזוּן לְאַתְעַנְשָׂא, וְעַל דָּא וַיִּקְלָלֵם בְּשֵׁם יְי. בְּשֵׁם יְי לְאַפְקָא הוּוּא שֵׁם יְי מַחִיבָא דָּא. מִתְּהוּא חִיבָא דְהוּוּא קַרְבֵּן דְאַקְרִיב הוּוּא סְטָרָא לְגַבִּיהּ. וְכִלְאָ אִיהוּ מִתְתַּקְּנִין קַמִּיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא אַתְאָבִיד מְלָה. פְּגוּוֹנָא דָּא, כִּלְאָ אַתְתַּקְּנִין קַמִּיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֵן לְטַב הֵן לְבִישׁ.

תָּא חֲזִי, דָּוִד אִיהוּ הָוּה דְעָרַק קַמִּיהּ דְשָׂאוּל. וְעַל דָּא גָרַם, דְאַתְאָבִידוּ כָּל אֵינּוּן פְּהַי דְנוּב, וְלֹא אַשְׁתָּאַר מִכְּלָהוּ בַר אַבְיָתָר בְּלַחֲדוּי דְעָרַק. וְדָא גָרַם פְּמָה בִישִׁין בְּיִשְׂרָאֵל, וּמִית שָׂאוּל וּבְנוֹי, וְנִפְלוּ מִיִּשְׂרָאֵל פְּמָה אֲלָפִין וְרַבָּן. וְעַם כָּל דָּא, הוּוּא חוּבָה הָוּה תְּלִי עַל דָּוִד לְגַבּוֹת מַיְהּ, עַד דְּכָל בְּנוֹי דְדָוִד אַתְאָבִידוּ בְיוֹמָא חַד, וְלֹא אַשְׁתָּאַר מִנִּיְהוּ אֲלָא יוֹאֵשׁ בְּלַחֲדוּי, דְאַתְגַּנִּיב. פְּגוּוֹנָא דְלֹא אַשְׁתָּאַר מֵאַחִימֶלֶךְ בַּר אַבְיָתָר בְּלַחֲדוּי. וְעַד פְּעֵן הוּוּא חוּבָא הָוּה תְּלִי, לְמַעַבַּד דִּינָא עַל נוּב, עַל הוּוּא חוּבָה דְנוּב, דְכִתִּיב, (ישעיה י) עוֹד הַיּוֹם בְּנוּב לְעַמּוּד וְאוּקְמוּהָ.

פְּגוּוֹנָא דָּא, כָּל הַזְהַב הָעֲשׂוּי לְמַלְאָכָה. מָאִי הָעֲשׂוּי. הָכָא אַסְתַּפֵּל קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּד יְהוּבֵי יִשְׂרָאֵל דְהָבָא לְעַגְלָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַקְדִּים לֹון דְהָבָא דָּא לְאַסְוֹתָא, דְהַאי דְהָבָא דְמִשְׁכָּנָא אַקְדִּים לֹון, לְהוּוּא דְהָבָא דְיְהוּבֵי לְעַגְלָא, דְכָל דְהָבָא דְהָוּה עֲמַהוּן, וְאַשְׁתַּכַּח עֲמַהוּן, יְהוּבֵי לְאַרְמַת מִשְׁכָּנָא. סְלָקָא דְעַתְדָּה, דְכִד עֲבָדוּ יַת עַגְלָא אַשְׁתַּכַּח עֲמַהוּן דְהָבָא, וְאַיְנּוּן פְּרִיקוּ אוּדְנִיְהוּ לְנִטְלָא הוּוּא דְהָבָא, דְכִתִּיב, (שמות לב) וַיִּתְפָּרְקוּ כָּל הָעָם אֶת גִּזְמֵי הַזְהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם. וְעַל דָּא אַקְדִּים דְהָבָא דְאַרְמוֹתָא. לְכַפְרָא עַל עוֹבְדָא דָּא. (חסר) (ובגין כָּד).

וּבְצִלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטָּה יְהוּדָה, מִסְטָרָא דְמַלְכוּתָא עֲשָׂה אֶת כָּל אֲשֶׁר עָוָה יְי אֶת מִטָּה. דְהָא כָּל אוּמְנוֹתָא דְמִשְׁכָּנָא אַתְתַּקְּנַת בְּהוּ, וְעַל יְדִיְהוּ. בְּצִלְאֵל אִיהוּ עֲבִיד אוּמְנוֹתָא, וּמִטָּה אִיהוּ אַתְקִין כִּלְאָ לְבַתָּה. מִטָּה וּבְצִלְאֵל פַּתְחָא הוּוּ, מִטָּה לְעִילָא, בְּצִלְאֵל תְּחוּתִיהּ, סִימָא דְגוּפָא

כְּגוֹפֵא. בְּצִלְאֵל וְאַהֲלִיאֵב, הָא אוֹקְמוּהָ, דָּא יְמִינָא, וְדָא שְׂמָאלָא, וְכֵלָא חַד. וּבְגִין כְּה, וּבְצִלְאֵל בְּן אוּרִי בְּן חוּר לְמִטָּה יְהוּדָה וְגו', וְאַתּוּ אַהֲלִיאֵב בְּן אַחִיסָמֶךְ לְמִטָּה דִן וְגו'.

כָּל הַזֶּהב הָעֲשׂוּי לְמִלְאכָה כְּכֹל מִלְאכַת הַקֹּדֶשׁ וְגו'. (שמות לח) רַבִּי יוֹסִי פִתַּח קָרָא בְּאַלְיִשְׁע, דְּכַתִּיב, (מלכים ב ב) וַיַּעַל מִשֶּׁם בֵּית אֵל וְהוּא עוֹלָה בְּדֶרֶךְ וְגוּמְרָה. וּנְעָרִים קְטַנִּים. הָא אוֹקְמוּהָ, מְנוּעָרִים הוּוּ מִכָּל מְלֵי אוּרִייתָא וּמִכָּל פְּקוּדֵי אוּרִייתָא. קְטַנִּים (דף רכ"ד ע"ב) זְעִירֵי מְהִימְנוּתָא, וְאַתְחִיבּוּ בְּחִיּוּבָא דְהָאֵי עֲלֵמָא, וּבְחִיּוּבָא דְעֲלֵמָא דְאַתִּי. יֵצְאוּ מִן הָעִיר, נִפְקוּ מִרְזָא דְמְהִימְנוּתָא. כְּתִיב הֲכָא יֵצְאוּ מִן הָעִיר, וּכְתִיב הָתֵם (הושע יא) וְלֹא אָבָא בְּעִיר. (ס"א מְרָזָא דְמְהִימְנוּתָא אֶקְרִי עִיר (תהלים מח) עִיר יִי צְבָאוֹת עִיר אֱלֹהִינוּ).

וַיִּפְּן אַחֲרָיו וַיִּרְאֵם, וַיִּפְּן אַחֲרָיו, דְּאֶסְתַּפֵּל לְאַחֲרָא, אִי יְהַדְרוּן בְּתִיּוּבָתָא, וְאִם לֹא. וַיִּרְאֵם, מָאֵי וַיִּרְאֵם. אֶסְתַּפֵּל בְּהוּ, דְּהָא לִית זְרַעָא מִתְתַּקְנָא זְמִין לְנִפְקָא מִנֵּיהּ, וְאוֹקְמוּהָ. וַיִּרְאֵם, הָא אוֹקְמוּהָ, דְאַתְעֲבִידוּ בְּלִילְיָא דְכַפּוּרֵי. מִיַּד וַיִּקְלָלֵם בְּשֵׁם יי'.

וַרְזָא אִיהוּ בְּהָאֵי קָרָא, וַיִּפְּן אַחֲרָיו, אֶסְתַּפֵּל בְּהוּ, אִי יִתְעַנֵּשׁ עַלְיֵיהּ, וְאַתְפְּנִי מְהָאֵי. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (במדבר יב) וַיִּפְּן אַחֲרָיו, דְאַתְפְּנִי מִצַּרְעָתִי. אוֹף הֲכָא אֶתְפְּנִי מִעֲזוּבָא דְלַהוּן. וַיִּרְאֵם, דְּהוּוּ קְיָיִמִין לְבַתֵּר לְמַעַבְדַּ פְּמָה בִישׁוּרָאֵל.

וַיִּפְּן אַחֲרָיו, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (בראשית יט) וַתִּבְטַט אִשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו. מָאֵי מֵאַחֲרָיו. מֵאַחֲרֵי שְׂכִינְתָא. אוֹף הֲכָא וַיִּפְּן אַחֲרָיו, אֶסְתַּפֵּל מֵאַחֲרֵי שְׂכִינְתָא. וְחָמָא לְכַלְהוּ, דְּהָא בְּהוּא לִילְיָא דְשִׁלְטָא עַל כְּפָרָה דְחוּבֵיהוּן דִּישְׂרָאֵל, אֶתְעַבְרוּ אִמְהוּן מִנֵּיהּ, מִיַּד וַיִּקְלָלֵם בְּשֵׁם יי'. וְתַצְאָנָה שְׂתִימֵם דּוּבִים מִן הָעִיר. שְׂתִימֵם דּוּבִים, שְׂנִים דּוּבִים מִיבְעֵי לֵיהּ, מָאֵי שְׂתִימֵם דּוּבִים. נוֹקְבִין הוּוּ, וּבְנֵייהּ. וְתַבְקַעְנָה מִהֶם אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם יְלָדִים, הָא אוֹקְמוּהָ לְקַבֵּל קַרְפְּנִין דְּבִלְקָ.

וַיְהִי זֶהב הַתְּנוּפָה, (שמות לח) אִמָּאֵי אֶקְרִי זֶהב הַתְּנוּפָה, וְלֹא אֶקְרִי הֲכִי כֶסֶף הַתְּנוּפָה. אֵלָא, תְּרִין אִינוּן דְּאַקְרוּן הֲכִי. זֶהב הַתְּנוּפָה, וְנַחֲשֶׁת הַתְּנוּפָה. וְלֹא אֶקְרִי הֲכִי כֶסֶף הַתְּנוּפָה, אֵלָא אֵלִין אֶקְרוּן הֲכִי, בְּגִין דְּאִיהוּ אֶסְתַּלְקוּתָא לְעִילָא, דְּהָא אִית הֲכִי לְתַתָּא. וְלֹא אִיהוּ זֶהב (בְּגוּנָא) דְּאַרְמוּתָא. וּבְכָל אֶתֶר תְּנוּפָה אִיהוּ אַרְמוּתָא לְעִילָא וְלֹא לְנַחֲתָא לְתַתָּא.

וְאִיהוּ רְזָא דְחוּשְׁבָנָא דָּא, דְּכָל אֵלִין דְּרִגִין וְרִתִּיכִין בְּלַהוּ, קְיָיִמִי בְּאַרְמוּתָא (דָּא), וְאִיהוּ דְּהַב אַרְמוּתָא, וְדָא אִיהוּ דְּהַבָּא. דְּכָל מַה דְּמִתְפַּשְׁטָא לְתַתָּא, אֶסְתִּים חִיזוּ וְטִיבוּ וְנַהֲירוּ דִּילֵיהּ, וְכַד אִיהוּ בְּאַרְמוּתָא, בְּדִין אִיהוּ דְּהַב טַב בְּרְזָא דְנַהֲירוּ דִּילֵיהּ. וְכָל תְּהוּא דְלְתַתָּא, סוּסְפִיתָא דְדְּהַבָּא, וְאִיהוּ הַתּוּכָא דִּילֵיהּ.

וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה, (שמות לח) בְּגִין דְּהָאֵי, אִיהוּ כָּל מַה דְּאַתְפַּשְׁט לְתַתָּא הֲכִי הוּא טַב, וְאַף עַל גַּב דְּלֹא אִיהוּ בְּהָאֵי אַרְמוּתָא, כְּלָא הוּא לְטַב. אֲבָל דְּהַבָּא, כָּל מַה דְּאַתְפַּשְׁט לְתַתָּא, כְּלָא הוּא לְבִישׁ. דָּא, אֶתְפַּשְׁט לְטַב. וְדָא אֶתְפַּשְׁט לְבִישׁ. וּבְגִין כְּה, דָּא אֶצְטְרִיד לְאַרְמָא אַרְמוּתָא, וְלֹאֶסְתַּלְקָא לְעִילָא. וְדָא, אֶצְטְרִיד לְאַתְפַּשְׁטָא לְתַתָּא, וְלְכָל סְטְרִין, בְּגִין דְּכַלְהוּ קָאִים לְטַב.

פְּתַח וְאָמַר (תהלים פד) פִּי שְׁמַשׁ וּמִגֵּן יְיָ וְגו'. פִּי שְׁמַשׁ, דָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּמִגֵּן, דָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. שְׁמַשׁ: דָּא הוּא רְזָא דְשְׁמָא קַדִּישָׁא יְהו"ה, דְהִקְא קַיִמִין פֶּל דְרַגְיִן לְנִיחָא. וּמִגֵּן: דָּא אִיהוּ רְזָא דְשְׁמָא קַדִּישָׁא דְאֶקְרִי אֱלֹהִים. וְרְזָא דָא דְכְּתִיב, (בראשית טו) אָנֹכִי מִגֵּן לְךָ. וְשְׁמַשׁ וּמִגֵּן דָּא אִיהוּ רְזָא דְשְׁמָא שְׁלִים. חַן וְכְבוֹד יִתֵּן יְיָ, לְמַתְּוֵי כָלָא רְזָא חָדָא.

לֹא יִמְנַע טוֹב לְהוֹלְכִים בְּתַמִּים, רְזָא דָּא (ההוא) דְכְּתִיב, (איוב לח) וַיִּמְנַע מִרְשָׁעִים אֹרֶם. וְדָא אִיהוּ נְהוּרָא קַדְמָאָה, דְכְּתִיב בֵּיה (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר בִּי טוֹב, דְּנִגְזֵי וְסִתִּים לִיה קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, פְּמַה דְאִוְקְמוּהָ, וּמִן חֲזִיבִיא גִבְזֵי לִיה, וּמִנַּע לִיה בְּהַאי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְאֵתִי. אֲבָל לְצַדִּיקָיָא מַה כְּתִיב, לֹא יִמְנַע טוֹב לְהוֹלְכִים בְּתַמִּים. דָּא אֹר קַדְמָאָה דְכְּתִיב בֵּיה וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר בִּי טוֹב.

וְעַל דָּא, לֹא אֲצַטְרִיךְ דָּא לְאִסְתַּלְקָא וְלֹא אֶרְמָא לִיה, אֶלָּא לְאִתְפַּשְׁטָא וְלֹא תִגְלָאָה, וְלֹא לְאִסְתַּלְקָא בְּתַהוּא אַחְרָא, דְאִיהוּ שְׁמָא לֹא, וְעַל דָּא אֶקְרִי תַהוּא תַנּוּפָה, וְלֹאֵו הַאי. וּבְגִין כֶּךָ וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה מֵאֵת כֶּכֶר וְגו'.

תָּא חַזִּי, סְטָרָא דִימִינָא, אִיהוּ תְדִיר קַיִמָא לְקַיִמָא בְּכָל עֲלָמָא, וְלֹאֲנַהֲרָא